

Discurs a l'Ateneu barcelonés

Dimarts, 8 de gener de 2019

Amics i amigues, amigos y amigas, moltes gràcies per la vostra invitació. Us ho agraeixo de tot cor.

Em sento molt honrat de parlar en aquesta casa, seu de tantes fites de la nostra història, i tan vinculada a la promoció de la cultura des de fa més de segle i mig.

Aquí han xerrat i debatut, aquí han concebut noves idees personatges com Eugeni D'Ors, com Narcís Oller, com Jacint Verdaguer, Narcís Monturiol, Antoni Gaudí, Ildefons Cerdà, com Josep Maria de Segarra i tants d'altres.

En entrar en una institució com aquesta sento el mateix respecte semblant, o potser més, que he sentit en entrar en les grans seus del Govern o en seus parlamentàries o judicials. Perquè la cultura no és un poder de l'Estat, però els sustenta a tots.

Potser hauria de ser la cultura el gran poder de l'Estat! Sí, la cultura com a impuls i també com a meta, com a alfa i com a omega...

Que el veritable poder fos el poder de la paraula, d'aquesta paraula tan bellament elogiada per Joan Maragall en el seu cèlebre discurs a aquesta casa, inaugurant el curs acadèmic de 1903.

Per això us estic agraït. Institucions com la vostra són un autèntic baluard de la cultura sobre la qual s'estableix una societat.

L'Ateneu és un baluard de la cultura no només per ser un espai de trobada, una àgora on la gent de talent dels més diversos àmbits es pot reunir per a enriquir-se mútuament, sinó també per la seva labor d'obertura a la societat: amb els seus actes, amb els seus seminaris, amb la seva meravellosa biblioteca, l'Ateneu honra la memòria del passat, conserva el nostre ric patrimoni, al mateix temps que ajuda a construir un futur millor.

Es d'aquesta voluntat de construir un futur millor que vinc a parlar-vos.

Vinc a parlar-vos de la meva il·lusió per Barcelona, de la meva voluntat de convertir-me en el seu pròxim alcalde.

Sí, a parlar-vos de futur i de Barcelona...

«Barcelona» va ser la primera paraula que vaig escriure en el tuit amb el qual vaig començar la meva campanya a l'alcaldia. Eren dos quarts de set de la tarda del 21 de setembre i estava trepitjant els panots d'un carrer de les Corts.

Des de llavors he recorregut tots els districtes de la ciutat, barri a barri, i he assistit a molts fòrums, com el vostre. He parlat amb barcelonins de tota classe i condició...

I ja us puc dir que els comentaris que he recollit han estat coincidents: Barcelona ha empitjorat, Barcelona s'ha deteriorat.

Ciudadans de molt diferents perfils, barcelonins orgullosos de pertànyer a una ciutat que té aquesta marca increïble, molt potent encara, m'han expressat la mateixa convicció que Barcelona ha perdut el rumb.

Però també tenen l'esperança que el torni a trobar.

Jo penso com ells: som a temps per a canviar de rumb. Ho podem fer. I per això em presento a l'alcaldia, perquè crec que tinc la capacitat i l'energia necessàries per a liderar el canvi d'aquesta situació.

Em sento molt implicat en aquest repte. Sóc fill de Horta i us confesso que el retorn ha estat una experiència molt emotiva, única. Estic molt feliç de viure a Barcelona.

Barcelona necessita un canvi perquè en aquesta ciutat es viu pitjor avui que fa deu anys. La ciutat funciona pitjor, els seus ciutadans han perdut qualitat de vida.

És evident que la ciutat ha sofert les conseqüències de la terrible recessió econòmica. Això és una realitat. Ha passat el mateix a la resta d'Espanya i a moltes altres ciutats occidentals.

Però Barcelona, amb la seva inèrcia positiva, i especialment amb el seu gran atractiu per al turisme, podria haver suavitzat els efectes de la crisi, i no obstant això ha sofert en aquests últims anys un càstig excessiu.

A Barcelona els problemes han crescut, en lloc de disminuir, perquè els seus responsables han posat la ciutat al servei de causes que no l'han beneficiat. Han posat la ciutat al servei de causes que l'han perjudicat.

A Barcelona l'ha perjudicat la mala gestió, la incapacitat dels seus dirigents municipals. I l'ha perjudicat molt el procés independentista. Molt.

En pocs anys la ciutat ha perdut empena, ha perdut encant, ha perdut capacitat per a generar il·lusió ... Està deixant de ser la ciutat de referència que ens omplia d'orgull.

I no només això: en aquests últims anys, la ciutat s'ha anat acostant perillosament al parany del populisme.

A tot el món, els populismes, els extremismes, els nacionalismes tornen a tenir protagonisme, guanyen eleccions, són cada vegada més fortes, i representen un perill per a la democràcia. Debats que crèiem resolts tornen a estar sobre la taula. Ens veiem amenaçats per perills que crèiem superats.

Ho estem vivint aquí. La ciutat ens envia uns senyals d'alarma: l'augment de la inseguretat, el conflicte social, la fugida d'empreses, la pèrdua de reputació internacional ...

Són senyals que hem de tenir en compte. Són signes que ens indiquen que no estem en el bon camí.

Amics i amigues, hem de redreçar el rumb de nostra estimada Barcelona.

Hem de detenir la deriva de Barcelona cap al populisme, cap a la mediocritat, cap a la irrellevància. Aquest camí només ens condueix al precipici.

No hem de permetre que Barcelona sigui arrasada per aquesta ona d'irresponsabilitat, per aquest tsunami de polítics que creen problemes en lloc de resoldre'ls, que fomenten la divisió, menyspreen les pràctiques democràtiques i recorren a l'abús del llenguatge, a l'ambigüitat o, en molts casos, a la simple mentida.

Hem de superar definitivament aquesta fantasia de convertir Barcelona en capital d'una república imaginària, que tant mal ens està causant.

Entre tots hem de detenir aquesta deriva. Hem de tornar a connectar amb la millor Barcelona.

Estic segur que tots sabeu quina és aquesta Barcelona. La Barcelona que volem està en la ment de tothom.

És una Barcelona oberta i acollidora, exemple de civisme. Una Barcelona innovadora, més equilibrada, més justa i més pròxima a les seves aspiracions i expectatives, més orientada al futur.

És una Barcelona tolerant. Perquè la tolerància, per a una ciutat, és una condició necessària per a la convivència i també, i això ho subratllo, per a la creativitat i, per tant, per a l'èxit econòmic.

El respecte i la tolerància han de tornar a ser senyals d'identitat d'una ciutat com Barcelona, que aspira a tenir un paper rellevant en el món.

Perquè només des de la tolerància es poden fer uns Jocs Olímpics. O una gran exposició universal. O acollir les grans competicions esportives. O atreure institucions avançades de recerca. O ser una ciutat que tothom vol visitar. O tenir unes bones universitats.

El programa que estem elaborant per a Barcelona, ja el veureu, no és un només un llistat de promeses, no és una simple suma de línies programàtiques. Res d'això: darrera d'ell hi ha una nova visió de Barcelona, un nou model de ciutat.

Posarem l'accent en noves idees sobre urbanisme, mobilitat i transport públic, sobre seguretat, i promoció econòmica, sobre habitatge i cultura...

I totes aquestes idees seran coherents amb una idea de ciutat, una nova ambició per a Barcelona, que serà el fruit de cinc grans esforços, cinc grans impulsos per a millorar la ciutat.

L'impuls per a millorar el civisme, que és la gran virtut urbana col·lectiva, i les seves implicacions en seguretat, neteja, il·luminació, ordre i respecte a l'espai públic.

L'impuls per a promocionar la cultura, que és la gran inspiració del nostre model de ciutat, i la creativitat com a tret distintiu de Barcelona.

L'impuls per a millorar la gestió de la ciutat amb nou model de col·laboració públic-privada, que sigui l'eina per a aconseguir una ciutat competitiva i pròspera.

L'impuls per a construir una ciutat justa i equilibrada, referent internacional de causes com la igualtat de gènere, la solidaritat o la lluita contra la contaminació.

L'impuls per a construir una ciutat global potent i ben cohesionada, reforçada amb la integració de la seva àrea metropolitana, per a ser la gran capital europea del Mediterrani.

El civisme és, en efecte, la gran virtut urbana col·lectiva. A Barcelona hem de recuperar l'ús respectuós de l'espai públic, que és l'espai de tots.

Volem una ciutat exemple de civisme i de tolerància, i amable amb els seus ciutadans, els que viuen sempre aquí i els que estan només de pas; una ciutat segura on es respecti l'espai compartit.

I els primers que tenen la responsabilitat de respectar-ho són les pròpies autoritats, que de cap manera poden ocupar aquest espai d'una manera partidista, com ho estan fent.

Cal fer respectar l'espai públic sense complexos. La democràcia ens exigeix defensar l'espai de tots. Una Barcelona cívica és una Barcelona on caben tots, una Barcelona de tots.

Mantenir a ratlla l'incivisme és un primer pas per a tenir una Barcelona segura.

Volem, decididament, una Barcelona segura, i això no és un simple eslògan. Les ciutats han de ser segures. La seguretat està en la base de la societat. Tant és així que, històricament, les ciutats s'han anat formant per a garantir-ne la seguretat dels seus ciutadans.

Sense seguretat, la resta d'objectius que ens proposem s'allunyen del nostre abast. La qualitat de vida dels ciutadans cau en picat, al mateix temps que cau la reputació de la ciutat.

I en els últims anys a Barcelona la inseguretat s'ha disparat fins a convertir-se en un dels nostres problemes més greus. Avui, és la primera preocupació de molts barcelonins.

Abans d'acabar l'any, s'hauran comès a Barcelona 200.000 delictes. El top manta campa a plaer en el metre i als carrers més comercials; els delictes creixen i els narcopisos atemoreixen als veïns. És una realitat a la qual hem de fer front amb decisió i serietat.

En poc temps Barcelona ha passat de ser una de les ciutats més segures del món a ser identificada com una ciutat problemàtica. I cal dir que aquesta degradació no és casual.

Els responsables polítics de l'Ajuntament han demostrat una gran incapacitat per a combatre la inseguretat, però, a més, han ignorat sistemàticament la importància que la seguretat té per a moltes persones —sovint les més vulnerables— i per a la salut d'una societat.

Amb aquest perjudici de partida no és gens estrany que el resultat de la seva gestió hagi estat tan dolent.

És molt trist haver de reconèixer-ho, però la nostra ciutat exerceix avui un efecte crida pervers en tot el Mediterrani.

Cal posar fi a aquesta situació al més aviat possible.

Jo assumeixo personalment aquest repte i em comprometo a liderar com a alcalde la nova estratègia de seguretat de Barcelona.

Tinc l'experiència per a afrontar aquest repte. I a més vull remarcar que Barcelona també la té: la ciutat va ser pionera en el tractament de la seguretat en uns anys molt difícils. No hi ha cap raó perquè Barcelona no pugui ara renovar unes experiències que van funcionar positivament.

La meva aposta per una ciutat contempla una política integral de seguretat que tingui en compte tots els seus aspectes.

Perquè la seguretat és indestriable d'altres aspectes fonamentals per a la convivència en una ciutat: la ciutat ha d'estar neta i ben mantinguda, i ben il·luminada. Cal aplicar una normativa adequada d'ocupació de l'espai públic; cal gestionar bé el turisme i, molt important, cal garantir la qualitat urbana en els barris perifèrics.

La cultura és, com ja he avançat, un altre gran eix del nostre programa.

Volem una ciutat culta en el més ampli sentit de la paraula: una ciutat que valori i fomenti la curiositat, l'aprenentatge, la innovació, l'originalitat, la creativitat...

La creativitat ha estat un tret distintiu de Barcelona. I volem que la creativitat sigui un motor del nostre model de Barcelona.

Volem que la Barcelona creativa es consolidi i creixi desenvolupant-se en tots els terrenys. En el de les arts plàstiques, que sempre han estat un punt fort de la nostra imatge col·lectiva, però també en el camp de la ciència, en el de les noves tecnologies, en el de l'edició, en el de les universitats.

Però la cultura requereix voluntat política i compromís per part de l'Administració que representa a tots els ciutadans.

En aquest terreny, l'Ajuntament haurà de tornar a assumir el rol de lideratge, amb unes polítiques públiques ambicioses, ben dotades econòmicament i consensuades amb el sector privat.

El nostre Ajuntament, si els electors ens fan confiança, enviarà aquest senyal amb tota claredat. Barcelona ha de recuperar la seva voluntat de presència internacional i de competir amb les millors ciutats europees.

Barcelona té uns actius culturals específics i potents, museus i teatres de primer nivell, galeries, fundacions privades... Sens dubte, tenim actius molt

importants, però Barcelona no té una política cultural que els coordini, que doni sentit al conjunt i els posi en valor.

Posarem el focus en aquesta visió de conjunt.

La política cultural de Barcelona serà una política central; no serà una competència sectorial més. Farem de la cultura un factor decisiu de dinamització econòmica.

Barcelona, per exemple, ha de ser capital internacional de la música. Pel valor cultural d'expressions que van des de Serrat fins a Rosalía; dels Estopa al rock català; del jazz a la música avançada, del flamenc al hip-hop... Però també pel valor econòmic de la indústria musical, apostant per convertir aquest sector, com fan Londres i París, en un potent generador de llocs de treball.

Montjuïc ha de ser la muntanya de la cultura.

Volem que la cultura sigui un eix fonamental de la imatge de la ciutat i de la seva promoció. L'única invasió del carrer i de l'espai públic que hem d'admetre és la de les exposicions, els esdeveniments, els street-art...

El turisme cultural és un gran actiu de Barcelona, una font de riquesa que la ciutat té molt bé al seu abast.

Parlar de cultura és també parlar de llengua, de llibres, d'edició... De les llengües de Catalunya, del català i el castellà, de la possibilitat de parlar amb més de 500 milions d'hispanoparlants a tot el món.

La cultura i les llengües són eines per a la llibertat i la convivència. No són trinxeres.

La gestió, la bona gestió, la gestió eficient, serà el tercer pilar del nostre model de Barcelona.

Com en el cas de la seguretat, el deteriorament en aquest camp ha estat molt notable.

Però no podem oblidar que l'Ajuntament de Barcelona va arribar a ser en un altre temps una referència d'excel·lència.

El nostre projecte de ciutat passa per recuperar el reconeixement de la gestió. Això serà possible si som capaços de tornar a motivar i treure el millor dels seus funcionaris.

I si som capaços de reforçar aquesta professionalitat amb un model de gestió en el qual la iniciativa privada i la pública es complementin per a generar riquesa i ocupació.

Perquè volem un ciutat competitiva i pròspera, i la prosperitat és el fruit que recullen les societats que encerten a trobar la fórmula de col·laboració públic-privada.

Sabrem trobar aquesta fórmula. Està en la nostra manera de ser i podem acreditar-ho. Aquesta és, ho dic amb rotunditat, una aposta i una línia d'actuació política que inspirarà tot el nostre programa.

És important que siguem conscients que Barcelona ha perdut posicions per culpa de mancances de gestió, però també com a resultat d'unes prioritats polítiques condicionades pels prejudicis ideològics dels responsables municipals.

Ho hem vist, per exemple, amb les reticències de l'Ajuntament quant a la promoció del turisme de salut; o amb el vaudeville de les decisions sobre la Fira...

Així ha de canviar: necessitem reconstruir la confiança a la nostra ciutat, tan seriosament danyada pel populisme.

Amb la col·laboració públic-privada treballarem per una Barcelona que no posi traves als que volen prosperar, a les persones amb iniciatives, a persones que busquen oportunitats.

La Barcelona que volem ha de ser una ciutat de qualitat i d'excel·lència.

Barcelona ha de retrobar les oportunitats perdudes per aquests anys de procés, ha de retrobar l'excel·lència perduda en aquests anys de populisme, en què no s'ha considerat prioritària l'atracció de talent.

En la carrera per la qualitat, quedar-se quiet significa retrocedir. I no ens ho podem permetre.

Per això emprendrem un esforç diari per la bona gestió, per la qualitat, pel talent.

Hem de treballar amb criteri i horitzons clars i ambiciosos. I sense confondre les coses, com fa el populisme. Hem de tenir clar que combatre les desigualtats socials no significa menysprear l'excel·lència. Hem de tenir clar que cal treballar en els dos fronts.

Existeix un altre pilar imprescindible en un projecte que es faci per i per a Barcelona. És el pilar de la justícia.

Barcelona és una ciutat de persones compromeses amb causes justes. Ho hem vist recentment, el passat 8 de març, en la massiva manifestació feminista, i també històricament, amb les lluites del moviment obrer de la rosa de foc, amb les reivindicacions pacifistes, amb el voluntariat olímpic...

Serem fidels a aquesta imatge de Barcelona, a aquesta energia positiva de la ciutat.

Volem connectar amb aquesta energia de Barcelona per a construir una ciutat més justa i equilibrada, i en la qual la transició ecològica i la lluita contra la contaminació sigui un objectiu prioritari.

I hem d'aconseguir-ho amb polítiques que no perjudiquin els ciutadans. Tot el contrari: la defensa del medi ambient no només ha de millorar la nostra qualitat de vida, sinó que serà una font d'ocupació i de noves oportunitats.

En aquesta lluita contra el canvi climàtic, apostarem per una mobilitat sostenible i neta, reduint progressivament la presència dels vehicles més contaminants, i donarem prioritat a la millora del transport públic en la xarxa metropolitana.

Emprendrem la transició ecològica amb audàcia i rigor.

Audàcia i rigor per a obrir un debat públic molt seriós sobre el transport públic, de principis i de pressupostos. Un debat que parteixi de la gratuïtat per als joves i que no descarti cap escenari que afavoreixi al medi ambient i a la majoria de la població. Cap, ni tan sols la gratuïtat per a tots els residents.

Audàcia, també, per a incorporar amb agilitat les noves tecnologies: el cotxe elèctric, el cotxe autònom, el transport compartit... Així ha de ser, si volem ser la capital de la mobilitat sostenible.

Volem construir una ciutat que es preocupi per la gent amb més dificultats, i una ciutat en la qual es pugui viure, literalment, és a dir, que ofereixi habitatge assequible a totes les persones en les diferents etapes de la vida, als joves, als ancians, a les famílies.

És clar que no som els únics que volem això; però hem de dir que no n'hi ha prou amb la bona voluntat. Recordem que Colau va afirmar que construiria 4.000 nous habitatges socials en aquest mandat i no obstant això no arribarà ni a un terç d'aquesta xifra...

Reduir les desigualtats requereix polítiques públiques assenyades i competència per a la seva aplicació. A més de bons propòsits, hem de garantir una bona gestió.

Per això volem un ajuntament que sigui capaç de posar en marxa una política urbanística i d'habitatge creïble i eficient. Res serà possible en aquest terreny si no reinventem uns models de col·laboració públic-privada, basats en la confiança i en la coincidència estratègica.

Arribo a l'últim dels eixos citats, que no és ni molt menys el menys important: en el nostre projecte és fonamental la voluntat de fer realitat la gran Barcelona metropolitana.

Aquesta Barcelona és la Barcelona real, la que necessitem per a millorar la qualitat de vida dels barcelonins i dels veïns de les ciutats que formen part de l'àrea metropolitana.

Aquesta Barcelona metropolitana ens permetrà una major integració, una major eficiència en la gestió de recursos, millors resultats en polítiques d'habitatge i urbanisme, de transport i equipaments, d'economia i del turisme, també del medi ambient...

Emprarem per a això les possibilitats que ens ofereix la revolució digital, de la qual Barcelona és un hub europeu de primer nivell.

És així com hem de pensar la ciutat de demà.

Jo vull comptar amb els millors arquitectes, urbanistes, paisatgistes. Els millors professionals per a imaginar-la, per a projectar-la i per a realitzar-la.

Amb nous barris, ben connectats, apostant pel creixement en altura i per la qualitat ecològica de la construcció. Perquè vull que Barcelona i la seva regió conformin la primera metròpoli ecològica d'Europa.

Avançarem cap a l'assumpció de competències més potents, respectant a totes les ciutats veïnes de Barcelona, però amb un objectiu clar de nova governança, on l'alcalde metropolità de Barcelona sigui triat directament pels ciutadans.

Hem de fer caure muralles.

Barcelona ha donat el millor de si mateixa quan ha fet caure les seves fronteres. I és amb aquest esperit com farem realitat el paper que li correspon a Barcelona a Espanya i a Europa.

Espanya necessita als seus dues grans ciutats. Madrid i Barcelona, Barcelona i Madrid, en una sana competència que les beneficia a les dues i, per

descomptat, al conjunt d'Espanya. Dues grans capitals que funcionaran com dos motors de progrés en una nova realitat que la Constitució haurà d'incorporar.

Volem una Barcelona metropolitana, una ciutat global, perquè volem una Barcelona que estigui ben posicionada en la primera línia de les ciutats que fan Europa, que influeixen a Europa.

Volem una ciutat activa a Europa que deixi de costat definitivament el provincianisme i les frivolitats que poden enfonsar la seva posició en el camp dels grans esdeveniments internacionals.

Una ciutat global que sigui també una referència per a Amèrica Llatina, un continent on és encara reconeguda i estimada. Un continent que és part essencial de Barcelona amb l'aportació imprescindible de punts ciutadans d'origen iberoamericà.

Volem, en fi, una ciutat de tots, que fem entre tots i que sigui una ciutat per a tots.

Avui no us he presentat un programa. Hi ha moltes coses a dir i ja vindrà el temps de les propostes en tots els àmbits.

Però avui volia presentar-vos una visió, una il·lusió. Volia transmetre-us un model per a Barcelona ple d'esperança i optimisme.

Aquest és el projecte que volem per a Barcelona.

Però tot això que volem per a Barcelona, no ho volem només per Barcelona. Ho volem també per Catalunya, per Espanya i per Europa.

Barcelona ha de ser un factor d'estabilitat, de racionalitat, de responsabilitat i d'impuls democràtic a Espanya i a Europa.

Perquè el que es debat a Barcelona, el debat al qual fèiem referència a l'inici d'aquesta xerrada, és el debat polític més important del nostre temps.

És el debat entre la democràcia i la demagògia. El debat entre el populisme i la política democràtica. El debat entre la ciutadania i la tribu. El debat entre la societat oberta i la societat tancada. El debat entre l'integrisme i el pluralisme. El debat entre el respecte i la imposició.

El que aquí està en joc ens compromet també com a europeus.

Per la seva condició, per la seva reputació, per tot el que representa, la qual cosa es decideixi a Barcelona pot marcar un camí a Europa. La nostra ciutat pot contribuir a la seva desintegració o a obrir una senda per a l'esperança.

Amb la vostra ajuda farem aquest pas.

Farem que Barcelona obri aquesta senda d'esperança. I a més hem d'aconseguir que Barcelona faci realitat la seva vocació de convertir-se en l'alcaldia d'Europa, per a compartir aquesta esperança amb els nostres conciutadans europeus.

Per a acabar, vull tornar a l'Ateneu, vull tornar al record de la importància de l'Ateneu en la història de Barcelona.

Abans he fet esment a la seva aportació crucial com a motor de cultura, com a centre d'irradiació d'aquesta creativitat de la qual tant podem presumir els barcelonins.

Però l'Ateneu també ha estat un referent de la ciutat on s'han plasmat les llums i les ombres de la política.

L'Ateneu va exercir un paper protagonista en el naixement del catalanisme cultural i polític, d'un catalanisme constructiu i hispanista, que jo reivindico, i també en la recuperació de les llibertats democràtiques després de la llarga etapa de la Dictadura.

Doncs bé, aquest mateix esperit de cultura i llibertat, aquest mateix impuls democràtic, és el que ara ha d'ajudar-nos a salvar Barcelona dels seus nous enemics, del populisme, d'esquerres i de dretes, i del separatisme.

Tenim localitzats els nous rostres del totalitarisme. Sabem com ens perjudiquen, sabem com ens aparten d'aquesta Barcelona oberta, culta i pròspera que somiem.

Però mantenim intacta l'esperança d'aconseguir aquest somni, de construir aquesta Barcelona que tots tenim en ment.

Les vostres esperances són les nostres. El somni està bé viu. Treballarem durament per a fer-ho realitat, amb l'ajuda de tots vosaltres.

Moltes gràcies.

Visca Barcelona!